BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In Romînia 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 203 Joi 27 Iulie 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Șosele și vehicule

Pornindu-se cu hotărîre la crearea unei industrii de vehicule motorizate, așa cum s'a arătat prin declarațiuni autorizate, se servesc două mari interese economice.

Pe de o parte, va rămâne în țară o cantitate crescândă din enormele devize investite atât în cumpărări de automobile pentru călătorie și transport, cât și în procurarea pieselor de schimb.

Pe de altă parte, șoselele de toate categoriile vor fi mai cruțate de cât astăzi de vehiculele grele, trase de cai și boi, atunci când o scădere simțitoare de prețuri va favoriza înlocuirea lor treptată cu cele mecanice.

Față de imensele cheltueli necesitate de îmbunătățirea șoselelor, — în care se înglobează atât cele construite și reparate în ultimii cincisprezece ani, cât și cele ce urmează să fie lucrate în executarea programului expus de d. ministru al comunicațiilor — fabricațiunea automobilelor de toate categoriile capătă o însemnătate de primul ordin.

Spre a se avea o idee de sumele exportate din cauza lipsei acestei ramuri industriale, este destul să se știe că în anul 1936 circulau în țara noastră 23.205 mașini, inclusiv autobuzele și tractoarele, și că de atunci ele au sporit simțitor.

In aceiași epocă, șoselele naționale, județene și comunale totalizau 108.315 chilometri. De-atunci, și mai ales în timpul din urmă, această cifră a crescut cu mult, iar lucrările proectate o vor ridica la un nivel mai corespunzător de cât cel de altădată cu suprafața țării.

Or, între calitatea drumurilor și a automobilelor este o legătură pe cât de strânsă, pe atât de ușor de înțeles.

Acolo unde șoselele sunt mai bune, vehiculele durează mai mult; și acolo unde cele din urmă sunt bune, cele dintâi se strică mai greu.

Din cauza relei stări a șoselelor noastre, automobilele cele mai solide și mai scumpe au o viață mai scurtă decât a celor slabe și eftine din țările cu artere de comunicație superioară.

Este adevărat că în anii din urmă starea drumurilor principale s'a ameliorat, unele din ele putând fi comparate cu autostradele străine; nu este mai puțin adevărat însă că este prea puțin, ca să se poată vorbi de o schimbare radicală, mai ales în ce privește arterele secundare sub raportul distanțelor parcurse, dar de primă importanță din punct de vedere al transporturilor implicate de plugăria națională.

De aceea, orice îmbunătățire în materie de drumuri și de vehicule adaogă la patrimoniul economic și național. Și, ceeace este, astăzi, imperios, adaogă la potențialul apărării naționale, atât prin înlesnirea de a avea oricând și oricâte vehicule motorizate, cât și prin circulația lor pe căi corespunzătoare.

Politica Marei Britanii rămâne neschimbată in China

Chestiunea „împrumutului"

Pe ziua de ieri atențiunea a fost îndreptată spre Londra: acordul cu Japonia și chestiunea unui împrumut de un miliard de lire pentru Germania, a provocat tot felul de comentarii cari au ocupat locul de frunte în toate ziarele britanice.

In ce privește negocierile cu Japonia, d. Chamberlain a declarat ieri în Camera Comunelor cu privire la acordul intervenit la Tokio că:

„Politica Marei Britanii în China nu va suferi nici o schimbare".

Intrebat apoi de d. Arthur Henderson dacă concesiunea făcută nu constituie de fapt o recunoaștere a suveranității japoneze asupra regiunilor din China aflate în prezent sub controlul forțelor japoneze, primul ministru a răspuns negativ.

Aceste două declarațiuni ale primului ministru britanic ca și cele făcute în Camera lorzilor de lordul Halifax sunt de natură să liniștească anumite îngrijorări cari s'au manifestat printre parlamentarii britanici.

D. Chamberlain a dat astfel acordului principial stabilit cu Japonia, acord care constituie o prefață a negocierilor ce continuă actualmente asupra problemei Tientsinului un caracter de neutralitate. Marea Britanie recunoaște o situație de fapt rezultată de pe urma operațiilor militare, situație care comportă pentru japonezi unele drepturi pe cari nu poate fi impedicată să le exercite, dar cari, nu sunt recunoscute ca definitive ci limitate la timpul cât va dura aceiași situație militară. Declarând că Marea Britanie nu înțelege să aducă nici o schimbare politicei ei în China, d. Chamberlain a voit să păstreze țării sale întreaga libertate de acțiune pentru viitor. Singurul mijloc pentru a păstra neatinsă această libertate de acțiune este abținerea dela orice acțiune care ar putea fi interpretată ca favorabilă uneia sau celeilalte dintre părțile în conflict. Dealtfel acest lucru reese și din declarația d-lui Chamberlain că Anglia nu va accepta în cursul negocierilor cu Japonia nimic care să aducă vre-o atingere monedei chineze și că ea va continua să acorde credite în Extremul Orient.

Era desigur imposibil, ca odată începute negocierile, Marea Britanie să nu recunoască o situație de fapt, adică să nu recunoască existența ostilităților și a rezultatelor lor pozitive. O asemenea atitudine negativă ar fi făcut dela început imposibile orice negocieri și spiritul practic britanic n'o putea adopta din clipa în care s'a hotărît să înceapă negocieri cu Japonia.

Faptul însă că Marea Britanie nu recunoaște situația de fapt din China de cât atât timp cât durează ostilitățile precum și asigurarea dată de lordul Halifax că „nici una din dispozițiile formulei acceptate nu influențează poziția sau obligațiile altor mari puteri" arată că Marea Britanie nu și-a luat deocamdată nici un angajament anticipat față de Japonia și de accea, d. Chamberlain a putut declara că „politica Marei Britanii în China nu va suferi nicio schimbare".

Rămâne acum ca negocierile cari au început eri, cu privire la Tientsin, să ducă și ele la un rezultat.

La aceste negocieri iau parte ca principali negociatori sir Robert Craigie, ambasadorul britanic și d. C. A. Herbert, consulul general britanic la Tientsin, din partea Angliei și d-nii Stomaton Katoh, noul ministru plenipotențiar japonez în China și Kikozo Tonaka, consulul japonez la Tientsin. Alături de aceștia vor participa și reprezentanți ai autorităților militare respective.

*

In ce privește chestiunea împrumutului pe care Marea Britanie l-ar fi propus Germaniei și care a produs senzație, protestări de-oparte și de alta și comentarii de tot felul, a intervenit o lămurire britanică.

Intr'adevăr, ministrul de comerț al Marei Britanii a recunoscut, că din proprie inițiativă și numai în numele său personal, în discuțiile avute cu d. Vohltat „asupra problemelor economice în general, asupra comerțului mondial și a șanselor de a înlătura piedicile din calea acestuia", ar fi vorbit despre ipoteza unei colaborări comerciale cu Germania în cazul când problemele politice ar fi soluționate și astfel restabilită încrederea internațională.

Lordul Halifax și d. Chamberlain au desmințit categoric că guvernul britanic ar fi propus sau ar avea de gând să propună un împrumut Germaniei.

D. Hudson a emis o idee personală.

In afară de declarațiile făcute în Camera Comunelor și în aceea a lorzilor cercurile oficiale britanice mai declară că nimeni n'a fost autorizat să facă asemenea propuneri.

„Dacă anumite personalități — se spune în cercurile diplomatice din Londra — au putut lua în considerare un asemenea plan și să vorbească despre el, au făcut-o fără nici o autoritate, cu titlu pur personal și fără nici un mandat dela vreunul sau dela mai mulți membri ai guvernului".

Pe de altă parte redactorul diplomatic al ziarului „Sunday Times" scrie următoarele:

„După cât se pare, cineva cu care trimisul german a fost în contact, a emis această idee și a supus-o d-lui Wohltat, sub propria sa răspundere. Dacă d. Wohltat a fost destul de impresionat pentru ca să comunice această idee la Berlin, trebue să

(Continuare in pag. 2-a)

STRĂBĂTÂND ȚARA

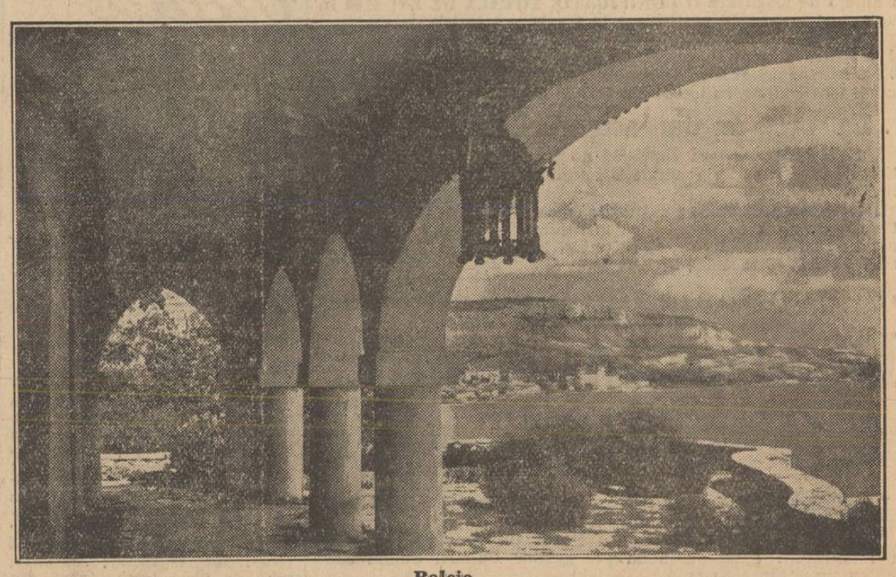

Balcic

Berlinul desminte

că s'ar duce negocieri pentru un pact de neagresiune cu Rusia

Se afirmă că pactul din 1926 e incă in vigoare

Berlin, 24 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Svonurile din sursă japoneză privitoare la negocierile germano-sovietice pentru încheerea unui pact de neagresiune sunt desmințite în mod categoric de cercurile competente germane.

In capitala Reichului se afirmă că actualele negocieri dintre Rusia Sovietică și Germania poartă în mod exclusiv asupra chestiunii creditelor în legătură cu schimburile comerciale.

Totuși, se reamintește că tratatul germano-sovietic, semnat la 24 Aprilie 1926, care constitue un adevărat pact de neagresiune „n'a fost niciodată suspendat".

Se pare că acest tratat este socotit ca fiind în vigoare grație tacitei reconducții. Este locul să se amintească că articolul 1 din acest tratat prevede contacte politice și economice între cele două țări în ceeace privește toate chestiunile de interes comun. Prin articolul 2 se prevede angajamentul de a observa neutralitatea pentru semnatarii pactului în cazul în care unul din ei ar fi atras într'un conflict neprovocat, iar prin articolul 3 semnatarii își iau angajamentul să nu participe la vreun boicot financiar împotriva partenerului implicat într'un asemenea conflict.

SOARELE ȘI MAREA NOASTRĂ

de AL. GREGORIAN

După ce am văzut acele pânze vinețiii și triste de ape moarte care abia se clatină la mal sub vuetul vânturilor sărate din golful Danzigului, după ce am vizitat Zoppotul, stațiunea balneară căreia i se face atâta reclamă în prospectele danzigeze și am mers dela Gdynia poloneză până la Stettin pe țărmul mohorît al Mării Baltice, abia atunci mi-am descoperit, prin comparație, frumusețea inegalabilă a coastei maritime românești și a stațiunilor noastre dobrogene.

Ce apăsător e într'adevăr cerul locurilor acelea nordice care se răsfrânge și în oamenii severi și zăvoriți în ei ai tragicei Pomeranii și ce prietenoasă și odihnitoare e această trâmbă de soare și nisipuri fine, care se întinde de la Mamaia până la Mangalia și la Balcic!

De o frumusețe aproape ireală, cu transparențe de aquarelă și de cleștar, marea e la noi fremătătoare și vrăjile ei nesfârșite, reverberațiile de lumini, muzicile acelea de zvonuri cosmice, brizele aromitoare te cuceresc, îți inundă simțurile și-ți umflă vintrelele sufletului, îți dau o neistovită nostalgie de larg, de spații, și-ți deschid drumurile imperiale ale infinitului, care-și așteaptă doar argonautul cutezător să-i desvălue tainele depărtărilor și ale adâncurilor.

Plaja de pulbere argintie care se unduește în dogorile soarelui, la Mamaia, vilele ei albe și cochete, hotelul „Rex" ca un superb transatlantic ancorat într'o radă mediteraneană și toate acele fermecătoare panorame ce se întrevăd la tot pasul, amestec de civilizație și stepă sălbatecă în care cresc smochinii și regi sunt pescarii, e greu să le găsești, asemuitoare, într'alt colț al continentului.

Zoppot-ul, de pildă, cu tot renumele său european, rămâne departe de Mamaia.

Apoi Constanța, care este scăldată de toate părțile de valurile mării și care întrece în mărime portul Danzigului și al Gdyniei, sau Eforia ale cărei vile par de departe, din larg, niște geamandure albe de calcar aruncate de furtuni pe faleză. Tekirghiolul unde se revarsă atâta suferință ca la izvorul tămăduirii, Mangalia; această minune care este stațiunea Carmen-Sylva, generoasă ctitorie boerească a moviliștilor din tată în fiu, Balcicul peste care cerul îndoae brățări de curcubee și cerne pulberi de luceferi cu fiecare răsărit de soare, unde altundeva se găsesc atâtea splendori, atâtea coliere de perle adunate pe o coastă de mare?

Nici nu ne dăm noi seama ce comori reprezintă pentru România aceste stațiuni din sudul însorit al Dobrogei.

Fără îndoială că ele sunt astăzi mai bine cunoscute ca în trecut. Renumele lor a trecut hotarele în Polonia, Cehia și în toate țările balcanice, de unde în vara aceasta, ca și în alte sezoane, s'au lăsat mii și mii de vizitatori, dar este încă nevoe să li se facă reclamă în străinătate, fiindcă ele pot adăposti mult mai multă lume decât primesc astăzi.

Un film sau chiar câteva filme pe care subsecretariatul propagandei naționale să le turneze pe coasta Mării Negre vara și să le dea gratuit spre proectare caselor cinematografice din Europa, ar fi cel mai bun mijloc a face cunoscute frumusețile mării românești.

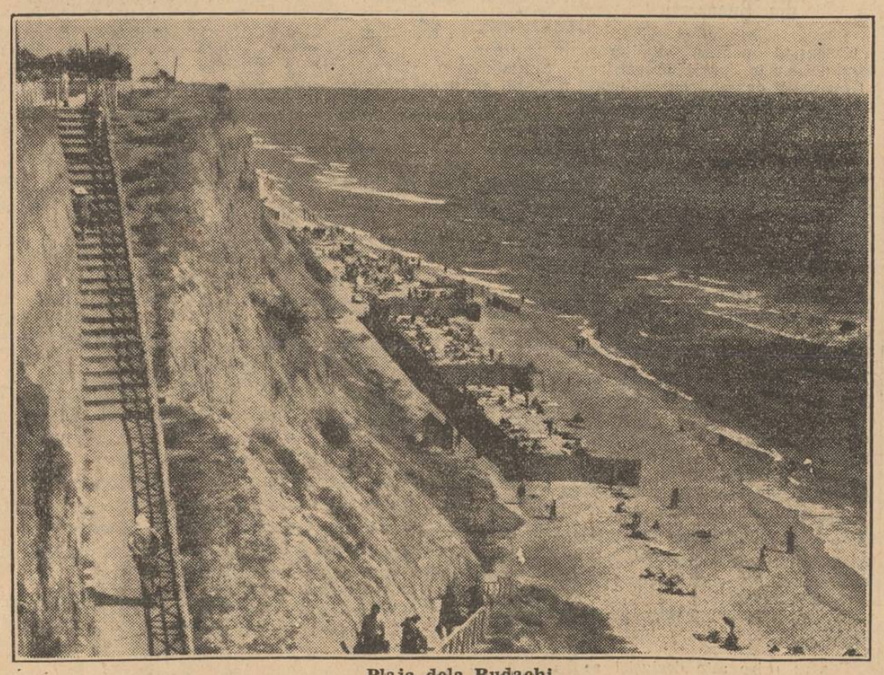

Plaja dela Budachi

Toropeala, la 60 gr. în Capitală

—xx⊙●⊙xx—

Rezerviști

chemați sub drapel in Grecia

Atena, 24 (Telor). — Ministerul apărării naționale a dispus chemarea sub drapel a rezerviștilor din contingentele 1928—1936, cari, fiind scutiți din diferite motive de serviciul militar, n'au fost instruiți, pentru a-și face acuma instrucția timp de 40 zile.

SCRISORI DIN LONDRA

Prețul libertății

de AUGUR

Londra, Iulie

„Prețul libertății noastre e voința de a o apăra până la moarte. Acei cari încep să cântărească sorții de izbândă, când trebue să apere libertatea, o pierd. Omul, îndeajuns de curagios spre a se ridica singur împotriva agresorului va avea mulți prieteni. Dar acela care așteaptă ca prietenii săi să-l apere, îi va pierde împreună cu libertatea sa".

Aceste cuvinte ale vechiului filosof mi-au venit în minte pe când citeam declarația făcută presei de către Mareșalul Smigly Rydz:

„Dacă amicii săi o trădează, Polonia se va bate singură spre a-și apăra independența".

Iată ceva care sună frumos la ureche. Dela pacea din 1918, ne-am găsit prea adesea ori în fața unor oameni cari cântăresc cu meticulozitate argumentele pro și contra înainte de a se avânta într'o întreprindere politică. Lumea s'a obișnuit, fără să-și dea seama, să judece problemele absolut numai din punctul de vedere al relațiilor dintre forțele respective, Acela care are în mână cărțile cele mai bune, înaintează; dacă adversarul are acele cărți, atunci el se retrage.

Totuși, în existența noastră sunt probleme atât de esențiale încât e imposibil să le potrivim după sorții de izbândă. Există principii asupra cărora nu e permis a se trece. Libertatea noastră, de pildă, nu poate fi obiectul nici unei tocmeli.

Mareșalul Smygly Rydz e șeful armatei poloneze. Dar, în momentul de față, armata poloneză e națiunea, fiindcă polonezii sunt uniți în hotărîrea lor de a-și apăra independența până la moarte. In ochii noștri, mareșalul Smigly Rydz e omul calificat spre a vorbi în numele națiunei poloneze. El spune: „Polonia, dacă va trebui, se va bate singură".

„Ce importă, spune mareșalul, dacă Germania are o armată mai mare! Căci polonezii se bat pentru libertate".

Aceste cuvinte dovedesc că națiunea poloneză e pregătită spre a-și plăti libertatea cu prețul pe care l-am spus mai sus.

Atunci, după cum a spus filosoful: „Ei vor avea mulți prieteni". Să nu uităm cuvintele d-lui Neville Chamberlain, când, la Camera Comunelor, a anunțat voința Marei Britanii de a garanta independența Poloniei. D-sa a spus atunci „că ajutorul Marei Britanii nu va lipsi Poloniei, dacă aceasta e gata să se apere singură. Să nu uităm de asemeni, că în momentul declarației făcute de mareșal, într'o sală învecinată se ținea o conferință între generalul britanic Ironside și membrii statului major polonez. Obiectul conferinței era de a stabili modalitățile unei strânse cooperări militare.

Aceasta ne amintește ceeace s'a întâmplat în Europa acum câteva luni. Ne gândim la evenimentele din Cehoslovacia din luna Septembrie a anului trecut. Când, la Praga, cehii au văzut că nu puteau conta nici pe ajutorul Marei Britanii, nici pe al Franței și nici pe al Rusiei, ei și-au calculat șansele și s'au predat d-lui Hitler, fără luptă. Astfel, refuzând să-și plătească prețul libertății, „au pierdut-o ca și

(Continuare in pag. 2-a)

D. Hachiro Arita, ministrul afacerilor străine al Japoniei

—ox⊙ ❖ ⊙xo—

Pregătiri in vederea conferinței grâului

Londra, 24 (Rador). — Comitetul pregătitor al conferinței internaționale a grâului și-a reluat lucrările, Luni la ora 11, sub președinția d-lui Ray Atherton, ministrul Statelor Unite la Sofia.

Se amintește că lucrările comitetului au fost suspendate de Vineri până azi.

—ox⊙ ❖ ⊙xo—

Teroriștii irlandezi

sunt susținuți de unele organizații străine, afirmă sir Samuel Hoare, ministrul de interne al Angliei

Londra, 24 (Rador). — Camera Comunelor, a luat azi în desbatere, în a doua citire, proectul pentru reprimarea terorismului irlandez.

Cu acest prilej, sir Samuel Hoare, ministrul internelor, a declarat între altele: „Suntem în posesiunea unei informații arătând că campania teroristă irlandeză este strâns atașată și activ stimulată de unele organizații străine. Rog însă, Camera să nu mă silească a da amănunte, deoarece nu este în interesul public de a divulga această informație".

„Actele de lașitate morală nu vor menține pacea"

Un discurs al d-lui Greenwood

Londra, 24 (Rador). — D. Arthur Greenwood, șeful adjunct al opoziției laburiste din Camera Comunelor, a declarat Luni la Londra:

„Situația internațională îmi pricinuește cea mai vie neliniște.

Am totdeauna impresia că, dacă ar putea să deschidă din nou umbrela sa de destindere, primul ministru ar fi foarte fericit să o facă".

D. Greenwood, care a vorbit la conferința anuală a asociației naționale pentru teatru și cinema, a adăugat:

„Știrile publicate de ziarele de dimineață, pretinzând că se va încerca din nou să se caute amiciția cancelarului Hitler, îmi pricinuesc cea mai mare preocupare.

Dacă primul ministru părăsește calea pe care a urmat-o de patru luni încoace, ne îndreptăm în mod inevitabil spre război. Nu cred că actele de lașitate morală vor menține pacea în lume.

Am auzit un anumit număr de oameni spunând că Marea Britanie nu s'ar lupta pentru Danzig. Nimeni nu va cere niciodată ca Marea Britanie să lupte pentru Danzig. Ceeace se va cere poate este de a combate dictaturile spre a face pacea sigură pentru totdeauna. Este aici o situație cu totul diferită".

Furtuna și ploaia de Luni seara din Capitală

După ploaie atmosfera s'a răcorit simțitor, termometrul coborându-se cu 10 grade

Călduri înăbușitoare, — termometrele arătând +32° și 35° la umbră, în Capitală iar pe alocuri și +36°—38°, iată că, în sfârșit, Luni seară, timpul a suferit o schimbare.

Pe la ora 10 jum. seara o furtună destul de puternică, a început să se dezlănțue în tot orașul, ridicând nori de praf, de parcă întreaga atmosferă era încețoșată, în vreme ce fulgere dese brăzdau cerul.

După furtună, care a durat o jumătate de oră, la 11, a început să cadă asupra Capitalei o ploaie abundentă, ce s'a menținut, cu mici intermitențe, până aproape de ora 1, după miezul nopții.

Această ploaie stropind pământul însetat și străzile cu pavagiile încinse peste măsură de dogoarea soarelui, a răcorit atmosfera simțitor, astfel încât, de unde, la ora 9 seara, termometrele din centrul orașului indicau +34°, după ora 12 noaptea, adică după ploaie, au coborît vertiginos cu 10 grade.

Cum nici dela institutul meteorologic central, nici dela observatorul Băneasa, n'am putut căpăta în cursul nopții, date cu privire la furtuna și ploaia de aseară, am fost nevoiți să ne limităm doar la relatările laconice de mai sus.

Un incendiu formidabil a distrus o piață din Londra